

TRAMUNTXANETA

Colla Casteller de Figueres

Nº 2 - Setembre 1998

SUMARI:

Presentació:	pag. 3
Escrit de l'ladde:	pag. 6
El Cap de Colla dur:	pag. 7
El Cap de Rinya dur:	pag. 8
La Cap de Mainada dur:	pag. 9
El Cap de Tronc dur:	pag. 9
Auca castellera:	pag. 11
La gent de la Colla dur:	pag. 12 i 13
Es "botas" de la Colla:	pag. 16 a 19
Quadre de castells:	pag. 21
Vitina de "trofeus":	pag. 23
Es castells de 7 pics:	pag. 24
El pilar de 6:	pag. 26
Adivinis no castellers:	pag. 27 a 29
Es petits:	pag. 31
Es més petits de la Colla:	pag. 33
Es castells es ciuen:	pag. 34 i 36
Castells en terra des arana:	pag. 37
Es Avís castells:	pag. 39
El pilar de 6:	pag. 40 i 41
Les Gralles:	pag. 43

PRESENTACIÓ

Aribem al segon aniversari de la creació de la Colla Casteller de Figueres i teniu a les mans el número dos de la revista Tramuntaneta, recull de les activitats, castellers a no fetes durant aquest segon any de vida.

Ja fa dos anys que varem decidir posar en marxa aquest entitat, al voltant de la que ens hi trobem tota una sèrie de persones a les que ens agraden els castells, però que no fem només castells. Durant aquest temps la Colla ha crescut, s'ha anat consolidant, hem fet molts castells, cada vegada millors i més ben fets i cada vegada més alts i més difícils, però també cada vegada som més gent que ens hi trobem, cada vegada coneixem més amics, de molts llocs de la comarca, de molts sectors professionals, de diferents procedències socials, de diferents edats i gustos. Cada sector ha fet la seva "panidlla", els petits amb petits, els joves amb joves, els adults amb adults i els més grans amb més grans. Tota la família ha trobat una ocupació divertida, un lloc on absolutament tothom hi és útil i hipotèticament alguna cosa a fer segons les seves característiques. Els avis, els seus fills i els seus nets, tots hi participen d'una manera activa, segons els seus gustos i la seva manera de ser. Han trobat quelcom que els permet escapar-se de l'apalancament del sofà de casa engraxats davant la tele. Quan venen als castells hi venen tots perquè tots són castellers, i un cop amb la Colla, cadascú amb el seu grup.

Només som al nostre segon any de vida com a Colla Casteller de Figueres i hem portat el nostre nom arreu de Catalunya i estem presents, totes les setmanes, als diferents mitjans de comunicació catalans. El calendari de la nostra segona temporada el tenim completament atapeït i hem de dir que "no", amb pena, a moltes propostes d'actuació. Alguna cosa ha passat a Figueres perquè això sigui així. La feina fet a durant aquest temps i l'esforç de tots els castellers i castelleres, sobretot dels que venen més aïduament als assajos i a les sortides, està donant el seu fruit. A tots vosaltres, així com a tota la gent que col·labora amb la Colla, moltes gràcies!

En aquest Tramuntaneta hi trobareu un resum d'aquest segon any... però la Colla no para, seguim treballant i preparant activitats pel tercer any que ara comença i en el que, si voleu, en pots formar part i serà molt ben rebut.

CRÈDITS:

Edita:
Colla Casteller de Figueres
Aparat de Carres, 229
17800 Figueres
Tel 972.60.02.66
<http://www.intercom.es>
email: cdcf@intercom.es

Coordinació: Jordi Jordà
Redacció:
Thais Alvarez
Joan Ferrón
Monise Jordà
Sònia Lizarano
Sònia Martínez

Col·laboradors:
David Antus
Xavier Bratons
Dionís Iglesias
David Prat
Mati Prieto
Joan Soto
Carne Vilagran

Dibuixos: Francesc Ollé

Composició i impressió:
s'agraïx C/ Pere II, 40,
Figueres

Portada: Foto de Jordi Meli
El primer de 7 de la Colla,
el dia 23 de novembre del 97
a Figueres.

La Colla Casteller de Figueres i la seva Junta Directiva no s'identifiquen necessàriament amb les opinions expressades en els articles i escrits de la revista.

Jordi Jordà i Casademont
President

JOAN ARMANGUÉ
Alcalde de Figueras

Aquesta és la segona temporada que la Colla Castellerà de Figueras ha passejat el nom de la nostra ciutat arreu de les comarques catalanes. I ho ha fet amb uns resultats que han sorprès els forans i ens han omplert d'orgull als de casa.

La nostra és una colla jove. No ho és a la manera d'aquelles formacions que, malgrat la seva veterania, s'anuncien com a joves per a diferenciar-se d'altres del mateix municipi encara més antigues: la de Figueras és una colla jove en el sentit més estricte de la paraula: fa poc que aixeca els seus castells i malgrat això ja n'ha consolidat de prou importants. Els resultats que han obtingut a la plaça demostren un treball continuat i seriós, no només en l'estricta apartat de la tècnica castellerà, sinó també en el de l'associacionisme i les relacions humanes. Els castellers saben, com ningú, de la importància de la piràmida.

Als triomfs assolits a fora, la Colla hi ha d'afegir un altre èxit. En aquest temps ha aconseguit, a través d'unes brillants jornades castelleres a des dels simples assajos davant l'Escorxadador, normalitzar el fet casteller a casa nostra. Els castellers ja no són aquells homes cepats vinguts de les terres del sud amb uns costums aliens, sinó que són gent que coneixem d'anys, amics de tota la vida o veïns de casa, que fa temps que breguen a la ciutat en diversos camps, que treballen a Figueras i per a la ciutat.

Per a la Colla Castellerà de Figueras els castells mítics, aquells del folre i les manilles, arribaran al seu temps, quan la nostra colla deixi de ser "jove" i l'experiència dongui tanta força com la unió de braços. Mentrestant l'anxaneta aconsegueix una fita més important: fer l'aleta per damunt d'un acotxador que nos sap de dosos ni de pisos, sinó que és persobre de tots aquells que volen aixoplugar-s'hi: la il·lusió. I aquesta vola molt alt encara que toqui de peus a terra.

Joan Armangué i Ribas
Alcalde de Figueras

EL CAP DE COLLA DIU...

Aquell dia l'avi feia de contrafort a en Josep, el seu gendre. Tots dos estaven molt pendents de la filla d'en Josep: suposaven que el cap de colla no trigaria a manar-li que s'enfiliés a sobre la pinya per començar a pujar el castell.

L'amo d'una botiga de roba de Figueres i un dels seus treballadors, un darrere l'altre, donaven pit a en Ramon, un jardiner que feia de mans altes darrera l'avi. El segon, un pagès de Masarac, per culpa d'uns vedells malalts no havia pogut dormir aquella nit. El pare i l'avi li estaven maleint els ossos perquè no parava de moure's. El terç, que feia dirés que no podia anar als assajos per culpa d'uns exàmens, es movia més que de costum. El pare i l'avi ho estaven passant realment Colla ja tenia més que consolidat. Sort que en Jordi estava recuperat d'aquella caiguda que va patir instal·lant una antena parabòlica a casa d'en Joan, un lateral del pare, i va poder agafar fortament l'estudiant. Últim si li ho va agrair amb la mirada. En Manolo, el quart, intentava concentrar-se en el castell mirant d'oblidar que tenia el temps més que just per agafar el tren que el duria al poble de Granada on va néixer, per tal de passar uns dies de vacances al costat de la seva família. En Manolo sabia que aquell dia la colla el necessitava. La Bea havia passat tot el matí a la platja i tenia l'esquena rostita. L'acotxador, un cop col·locat, va veure com la Bea no podia reprimir les llàgrimes. Frisava esperant que l'enxaneta coronés el castell per poder-se treure de sobre en Bernat, l'acotxador. De fet en Bernat era una mica destraller però no en tenia cap culpa que la Bea no s'hagués untat amb crema protectora les espatlles. Per fi les gralles feren el toc d'ataca i l'Eva, la filla d'en Josep, va coronar el castell. El pare tot i maleint el seu segon, es va emocionar: era el primer castell de set que feia l'Eva.

David Antius

Us heu parat a pensar algun vegada què representa socialment una colla castellera. A mi personalment és una de les coses que més m'ha fascinat sempre del món casteller. Com és possible que al voltant d'un castell es pugui reunir gent de procedència geogràfica, social, professional, tan diferent, de totes les edats, mides i colors, amb un sol objectiu: portar la seva colla al més amunt possible.

El dia a dia d'una colla és realment apassionant: els assajos, les sortides, els dinars, les festes, les alegries, les decepcions, aquella enxaneta que farta que la martiritz in es revela i no vol pujar, l'equip tècnic de la colla apunt de desesperar-se, l'assoliment d'un castell nou, aquella caiguda incomprendible, les colles rivals.

Si ets empordanès i encara no formes part de la Colla Castellera de Figueres, de veritat, no ho dubtis:

DAVID ANTIUS

PUBLICITAT

PUBLICITAT

PUBLICITAT

EL CAP DE PINYA DIU...

A l'hora de planificar l'actuació del diumenge, tothom mira la llista i diu (més o menys) el mateix: "hi ha 110 persones apuntades". Sota aquest punt de vista, l'actuació promet ser interessant. He dit tothom? No! Tothom no! Cinc estranys éssers que solen passejar-se pels assaigs armats amb paper i bolígraf com si fossin jurats d'un concurs de sardanes miren la mateixa llista amb un esperit força més crític. Si dels cent-deu descomptem els grallers, la mainada, la gent del tronc, els que s'havien apuntat però s'han esborrat, els que s'han apuntat i no s'han esborrat, però tampoc no apareixeran a plaça, els que s'han apuntat dos (ifins i tot tres) cops, els en carregats de la botiga, els que tiren fotos, els que estan lesionats i no poden fer pinya, i aquells que tots ja coneixem, ens quedem amb uns... setanta. Llavors l'actuació, l'única cosa que promet ser és un maldecap per als que muntem

Joan Francesc Ferrón

Quan va començar la present temporada, tothom parlava, lògicament, d'objectius. I tothom donava a aquests objectius forma de castells; els més moderats, parlaven de consolidar els castells de set, altres parlaven del quatre de set amb l'agulla o el cinc de set, els més agorats, especulaven amb el tres de set aixecat persota, i el sector més eixelebrat de la colla veia un dos de set a final de temporada. Jo, com a cap de pinyes, només tenia una obsessió: s'havia de crear un equip de gent que fos capaç de muntar pinyes. L'equip que vas orgir és una barreja entre gent que ja teníem experiència de l'any passat (Man Torrent, Àngel Parra i jo mateix) massoquistes de branca dura, als que no ens va importar repetir l'experiència, i gent nova (Albert Ribernet i Cesc Valls) que possiblement no sabien ben bé on es ficaven. Junts ens havíem d'enfrontar als problemes tècnics que s'anirien presentant en muntar pinyes, sobretot tenint en compte que treballaríem amb castells de set, i amb estructures tan complexes com ara el cinc de set i el quatre de set amb agulla, amb una escassetat de recursos tal, que per a nosaltres voldríem unes manilles de dos de nou. Però això seria la part fàcil de la nostra feina. El secret (i el problema) és que ho hauríem de fer tot de tal manera que tothom (i jo parlo "només" de tot aquell que no puja al tronc) estigués content. Si muntar pinyes fos una carrera universitària, psicologia, diplomàcia, política i pedagogia (perquè sovint hi ha adults que es comporten com a criatures) serien matèries obligatòries.

Hem tingut moments molt difícils, molt sovint (massa per al meu gust) hem hagut de mossegar-nos la llengua, de vegades ens hem vist obligats, per diverses i variades circumstàncies a perpetrar "matxembrats" de gent (en cap cas pinyes) que atentaven contra qualsevol dels nostres principis castellers i no castellers i hem hagut d'aguantar molts xàfec, però cada dificultat ens ha servit per a aprendre una cosa nova. A aquestes alçades de temporada, penso que el meu objectiu està aconseguit, i com a conseqüència, ara per ara tenim sis persones a la nostra colla (hi incloc a en Josep Riera, cap de pinyes de l'any passat) que poden fer-se completament responsables de construir amb garanties la part més complexa (amb diferència) i, possiblement, més delicada (hauríem de discutir-ho, oi, Sònia?) de qualsevol d'aquestes estructures que ens fa perdre el cap a la majoria de gent d'aquesta Colla i que anomenem castells.

JOAN FRANCESC FERRÓN

PUBLICITAT

PUBLICITAT

PUBLICITAT

EL CAP DE MAINADA DIU...

Quan llegiu aquesta revista farà gairebé 9 mesos que em vaig començar a fer càrrec de la mainada. Durant aquest temps he viscut moltes experiències, algunes de les quals m'han sorprès.

Els nens no només estan a la Colla Castellerà per passar-s'ho bé, sinó que realment senten els castells. Saben que tot hom treballa per aconseguir una fita i que són ells els que han de posar la "guinda final". Això molts cops és positiu perquè els esperona a aconseguir-ho, però hi ha vegades que resulta negatiu ja que assumeixen molta pressió i hem de pensar que són mainada. Per això, necessitem el recolzament de la resta de castellers, tant en els bons com en els mals moments. Potser hauríem d'imaginar-nos a nosaltres mateixos quan teníem 5 ó 6 anys a segurs que tots hauríem estat prou valents per fer-ho?. De la cosa de la qual si en podem estar orgullosos és de la gran família que formem entre ells. S'animen, es donen consells, es feliciten, juguen i de tant en tant es barallen. Tot això ha estat possible no solament gràcies als assajos, sinó també gràcies a les activitats extracastelleres que hem anat realitzant durant tota la temporada.

Aquest any hi ha hagut nens que han patit un canvi de posició dins el castell: anxonetes que han passat a dosos, acotxadors que ara fan d'anxoneta, dosos que es preparen per a ser quarts i alguns han començat a fer d'acotxadors. Això ens demostra que la Colla Castellerà va creixent i evolucionant.

Un casteller de renom d'una de les "colles de nou" va dir que el millor cap de mainada seria una persona jove que quan era petit hagués fet d'acotxador o anxoneta ja que així tindria molta experiència i a més a més, els més petits li agafarien molta confiança perquè sabrien que el seu "cap" ha passat per les vivències que ells estan passant. Aquest no és el meu cas ni el dels meus ajudants ja que en tractar-se d'una Colla Castellerà molt jove som castellers novells; però del que si estem segurs és que tant si ens acompanyen els resultats com si no, nosaltres haurem treballat amb la mainada de la millor manera que sabem i amb molta il·lusió.

Per últim, voldria agrair als meus col·laboradors l'ajuda que m'han ofert durant tota la temporada ja que sense ells els resultats que hem obtingut amb la mainada no haurien estat possibles.

SÒNIA LÓZANO

Sònia Lòzano

EL CAP DE TRONC DIU...

El tronc és la part que defineix l'estructura del castell, que va des dels baixos fins al pis immediatament inferior als dosos i està compost per: baixos, segons, terços, quarts, etc.

Els baixos són els castellers que ocupen el primer pis, són castellers forts, valents i tof i que tenen el suport de la pinya, han de suportar tot el pes que els cau del castell. Per tant les característiques fonamentals són: que siguin forts, soferts i d'estructura baixa.

Els segons són els primers castellers que emergeixen de la pinya. La missió d'aquests és suportar el pes dels pisos superiors i evitar que el castell perdi la seva forma, per això tenen el suport de l'equip de mans, són castellers força corpulents.

Els terços són la peça clau del tronc ja que són els primers que no tenen cap mena d'ajut, per tant han de ser forts i tenir un bon sentit de l'equilibri.

Els quarts, quintes i sisens, són els castellers que ocupen el quart, cinquè i sisè pis. Aquests han de ser àgils per a poder pujar amb finura i no fer trontollar l'estructura. Un cop a dalt han de tenir un bon sentit de l'equilibri i donar la confiança suficient a la mainada perquè coroni el castell.

En resum: baixos i segons, han de saber transmetre tota la força de la pinya als pisos superiors del castell i terços i quarts, etc, han de combinar a la perfecció característiques com la força, la resistència i l'equilibri per a resoldre les possibles dificultats que es poguessin produir.

DIÓNIS IGLESIAS

Diónis Iglesias

AUCA D'UNA DIADA CASTELLERA

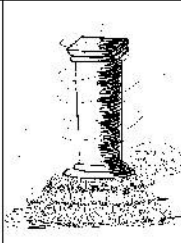

Tot casteller per començar ha de fer un bon esmorzar.

Una bona dutxa amb molt sabó, el millor per no fer pudor. Allí El desodorant, no s'ha d'obregar al de davant.

Per vestir el blanc i el lila cal fer bona fília.

A l'hora en punt al toc de trobada avís, joves i mainada. Anem tots en cercavilla a la plaça de la vila.

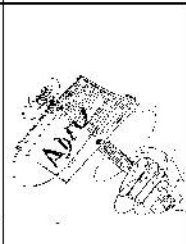
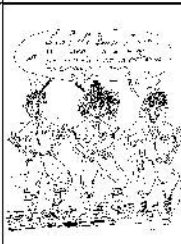

Ja s'acosta el moment, ens enfocem i akl'mal no prenem.

Les primeres notes van sonant i l'entra a la plaça amb el pilar cominat. Una primera ronda estoca to estar a la gent joiaa.

El segon castel és coronat i el del timbal s'ha desbocat. Una tercera construcció ferma i segon és una bona clausura.

Abans de finalitzar un pilos de comiat i l'actuació ja s'ha acabat. Quiba plaja, quiba tronc, quiba mainada no estat una gran diada.

La gralla i el timbal en sonar anuncien un bon dinar. Un pat casteller no varia: anós, com cada dia.

Fent gresca i xerrant les ampolles es van buidant. "Lo tio Pep" ja se sent i es movilitza la gent.

Ha arribat l'hora de ballar i el problema és aguantar. Les canes no aguanten fins a la nit, fins al dimecres !! tots necessitem un bon lit.

Consols però contents i alegres.

LA GENT DE LA COLLA DIU...

PER QUÈ ET VAS FER CASTELLER ?

GUILLEM NABOT
Mans altes

Vaig ser un dels fundadors de la colla i en realitat ja coneixia el món casteller. Volia portar els castells a la capital de l'Alt Empordà i, a més a més, crec que és una manera de conèixer gent ja que s'organitzen activitats on hi pot participar tothom.

ALBERT OLIVERAS
Lateral

Perquè em va interessar el tema i vaig voler provar-ho per saber si m'agradava realment. És una activitat que pot agrupar gent d'edats i generacions molt diferents i on les activitats extracastelleres són una motivació per a tothom.

FRANCESC VALLS
Agulla

Perquè sempre m'han agradat els castells tot i que mai els havia vist en directe. En assabentar-me que hi havia una colla a Figueres i tenir alguns amics que ja en formaven part ja també m'hi vaig apuntar. S'organitzen sortides i activitats diverses en les quals hi pot participar tothom.

LÚCIA BESA
Vent

En un principi per curiositat, perquè em feia gràcia saber com era el món dels castells per dins. Un cop integrada a la colla m'hi he aficionat, he fet moltes conèxences i a les sortides i als dinars, tots plegats, ens ho passem molt bé.

MARIA PRIETO
Tap

Perquè uns veïns m'ho van proposar i ho vaig provar per integrar-me en alguna entitat d'esbarjo de la nostra ciutat. M'agraden les activitats que hi ha, que són moltes i diverses, i crec que és una opció molt bona tant pel jove com per la gent gran.

MONTSE JORDÀ
Cossa

Perquè m'agraden els castells i tenia ganes de fer alguna activitat d'oci entretinguda on hi pogués participar tota la família. És molt interessant formar part d'una agrupació que inclou tanta gent i en la qual, a part dels castells, s'organitzen altres activitats interessants.

JOAN CAMPOS
Contrafort

Perquè ara fa quatre o cinc anys ho vaig veure a la televisió, se'm va ficar a dins i ho visc amb intensitat. És un lloc on es fan molts amics i t'ho passes molt bé. Formar part d'una pinya és una feina de patidors però el resultat és gratificant.

DAVID PRATS
Graller

Perquè els castells feia temps que m'agradaven i tan bon punt vaig saber que es formava una colla a Figueres m'hi vaig apuntar. És una activitat que permet ocupar d'una manera divertida i emocionant gran part del temps lliure i on es fan companys nous. M'agrada la combinació de gent d'edats, ocupacions i procedències diferents que comparteixen una mateixa afició.

LA GENT DE LA COLLA DIU...

PER QUÈ ET VAS FER CASTELLER ?

JOAN TUBERT
Timbaler

Perquè m'agradava la música tradicional, en especial la percussió, i vaig decidir incorporar-me a la colla per seguir una tradició tan catalana com són els castells. He conegut molta gent nova, en especial jovent, amb els quals ens ho passem molt bé.

JORDI AIGUADÉ
Baix

Perquè m'agrada aquesta activitat de la cultura catalana i crec que està bé que la tradició arribi a les comarques gironines. És una manera de conèixer gent ja que la colla està oberta a tothom i s'hi organitzen activitats de tot tipus: esportives, lúdiques, infantils, culturals,...

FERRAN PRAT
Segon

En un principi m'hi vaig apuntar perquè hi tenia un parell d'amics però una vegada dins vaig quedar impressionat i s'ha convertit en el meu "vici". Es respira un molt bon ambient, hi ha gent molt maca de totes les edats, i, a més a més, es fan moltes activitats conjuntes a part dels castells.

JORDI RODEJA
Terç

Perquè m'agradaven els castells i en veure actuar la colla a la plaça de l'ajuntament el dia del seu bateig em van "enganxar" amb la torre de sis. A més a més es fan moltes i molt bones amistats tant quan treballem fent castells com quan sortim a fer gresques i dinars.

MARTA SAMPOL
Quart

Perquè sempre m'ha atret el món casteller. Crec que és una de les tradicions catalanes més significatives perquè hi pot participar tothom i on tothom hi té alguna funció. A plaça vivim moments de molta tensió però sempre acabem celebrant-ho junts.

IVÓ JORDA
Dos

Perquè és una activitat nova a l'Alt Empordà i és bo seguir les tradicions. És un lloc on es fan molts amics, s'organitzen moltes activitats, festes i sortides per a tothom i, en especial, pel jovent i la mainada.

**EVA RIERA i
MANOLO EXPÓSITO**
Acotxadors

Perquè sempre ens ha agradat enfilar-nos pels llocs i perquè ens agrada tenir molts amics. Ens van apuntar els pares i ara estem molt contents de poder pujar als castells que fem treballant tots junts.

LAURA RIERA
Anxaneta

Perquè m'agrada fer castells i els meus pares junt amb altra gent van ser els fundadors de la colla. He fet molts amics, participo en totes les activitats: colònies, a c a m p a d e s, carnestoltes, cinema, etc... i em diverteixo.

ELS "BOLOS"

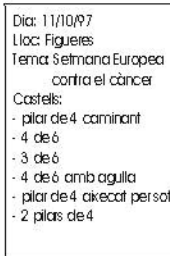
La revista TRAMUNTANETA va néixer amb el primer aniversari de la constitució de la Colla, al setembre del 97, on hi feiem un resum de part de la nostra primera temporada. Ara, amb el segon aniversari, comencem el resum precisament en els actes de fa un any i l'acabarem just abans de la celebració denguany. És una ullada a un any de castells.

Dia: 21/09/97
Lloc: Figueres
Tema: Aniversari de la Colla
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 5 de 6
 - 3 de 6 aixecat per sota (i)
 - 3 de 6 aixecat per sota
 - 2 de 6
 - pilar de 5 (C), el primer

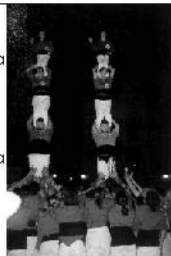
Dia: 4/10/97
Lloc: St. Joan Les Fonts
Tema: Aniversari Escola Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 4 de 6
 - 3 de 6
 - 4 de 6 amb agulla
 - pilar de 4 aixecat per sota
 - 2 pilars de 4

Dia: 11/10/97
Lloc: Figueres
Tema: Setmana Europea contra el càncer
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 4 de 6
 - 3 de 6
 - 4 de 6 amb agulla
 - pilar de 4 aixecat per sota
 - 2 pilars de 4

Dia: 17/10/97
Lloc: Figueres
Tema: Congrés d'infermeria
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 4 de 6
 - 3 de 6
 - pilar de 4 aixecat per sota
 - 2 pilars de 4

Dia: 23/11/97 - **Lloc:** Figueres - **Tema:** Trabuca de Calles batejades el 97
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 3 de 7 descarregat per primera vegada
 - 4 de 7 descarregat per primera vegada
 - 5 de 6
 - pilar de 5 descarregat per segona vegada
 - 4 pilars de 4 simultanis
 - 4 pilars de 4 simultanis, un d'ells aixecat per sota
 - Un bon grapat de pilars de 3 amb tota la mainada

Dia: 8/11/97
Lloc: Sabadell
Tema: Vesprades diada de la Colla
Castells:
 - 4 de 7 intent desmuntat
 - 4 de 7 intent desmuntat
 - 5 de 6
 - pilar de 5 descarregat per primera vegada

Dia: 29/11/97

Lloc: Figueres

Tema: Jornada del Voluntariat

Castells:

- pilar de 4 caminant
- 4 de 6 amb agulla
- 3 de 6 amb la mateixa gent que va descarregar el primer 3 de 6.
- "Vano de 5" (pilar de 4, PILAR DE 5, pilar de 4)

Dia: 5/01/98

Lloc: Figueres

Tema: Cavalcada de reis

Castells:

- 5 pilars de 4
- 2 pilars de 4 aixecats per sota

Dia: 22/03/98

Lloc: Figueres

Tema: Inauguració

Plaça Silbeques

Castells:

- pilar de 4 caminant
- 3 de 6 (1d)
- 3 de 6

Dia: 28/3/98

Lloc: Figueres

Tema: Inauguració Jocs

Special Olympics

Castells:

- pilar de 4 caminant
- 3 de 6
- pilar de 4

Dia: 29/3/98

Lloc: La Salut de Terrades

Tema: Arossada i ofrena de la Colla

Castells:

- 2 pilars de 4
- 3 de 6
- 4 de 6
- pilar de 5, primer de l'any

Dia: 19/4/98

Lloc: Salt

Tema: Aniversari dels Marrecs

Castells:

- pilar de 4 caminant
- 3 de 7, el primer de l'any
- 4 de 7 (1)
- 5 de 6
- pilar de 5

Dia: 26/4/98
 Lloc: L'Hospitalet
 Tema: Festes de Primavera
 Castells:
 - 3 de 7
 - 4 de 7 (id)
 - 5 de 6
 - 4 de 6
 - 2 pilars de 4

Dia: 3/5/98
 Lloc: Figueres
 Tema: Festes de Santa Creu
 Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 3 de 7 (id)
 - 3 de 7 (id)
 - 5 de 6
 - 4 de 7, el primer de l'any
 - pilar de 5
 - pilar de 4 al balcó

Dia: 10/5/98
 Lloc: Navata
 Tema: Festes de Primavera
 Castells:
 - pilar de 4
 - pilar de 4 aixecat per sota

Dia: 17/5/98
 Lloc: Port de la Selva
 Tema: Festa Petita
 Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 4 de 6
 - 2 de 6
 - 5 de 6
 - pilar de 4 aixecat per sota
 - pilar de 4 amb gent de Port de la Selva (i)
 - pilar de 4

Dia: 23/5/98
 Lloc: Figueres
 Tema: Catalunya amb el Sahara
 Castells:
 - 2 pilars de 4

Dia: 23/5/98
 Lloc: El Voló
 (Catalunya Nord)
 Tema: Inauguració Plaça
 Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 3 de 6 (id)
 - 3 de 6
 - 2 de 6
 - pilar de 4 aixecat per sota

Dia: 31/5/98
Lloc: Riells (L'Escala)
Tema: Festa del barri
Castells:
 - Pilar de 4 caminant
 - 4 de 6
 - 2 de 6 (i)
 - 3 de 6
 - pilar de 4

Dia: 20/6/98
Lloc: Castelló d'Empúries
Tema: Casament
Castells:
 - 2 pilars de 4 simultanis
 - 3 de 6 (id)
 - 3 de 6
 -

Dia: 20/6/98
Lloc: Castelldefels
Tema: Aniversari de la Colla local
Castells:
 - 4 de 6
 - 3 de 6
 - 4 de 6 amb agulla
 - pilar de 4 per sota

Dia: 28/6/98
Lloc: Figueres
Tema: Festa de Sant Pere
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 4 de 7
 - 3 de 7 (i)
 - 4 de 6 amb agulla
 - 5 de 6
 - 3 pilars de 4 simultanis

Dia: 12/7/98
Lloc: Lladó
Tema: Festa Major
Castells:
 - Pilar de 4 caminant
 - 4 de 7 (id)
 - 4 de 7
 - 3 de 6
 - 4 de 6 amb agulla
 - pilar de 5
 - 2 pilars de 4 simultanis

Dia: 19/7/98
Lloc: Navata
Tema: Festa Major
Castells:
 - pilar de 4 caminant
 - 3 de 6
 - 4 de 6
 - 4 de 6 amb agulla
 - pilar de 5

Dia: 24/7/98
Lloc: Figueres
Tema: Festa Plaça
Catalunya
Castells:
- 4 de 6 net
- 3 de 6
- 4 de 6
- 2 pilars de 4 simultanis

Dia: 26/7/98
Lloc: Port aventura
Tema: Diada festiva
amb actuació
Castells:
- 4 de 6 amb agulla
- 3 de 6
- 4 de 6
- 2 pilars de 4 simultanis

Dia: 2/8/98
Lloc: Vilajuïga
Tema: Festa Major
Castells:
- pilar de 4 caminant
- 3 de 6
- 4 de 6 net
- 5 de 6
- pilar de 5

Dia: 16/8/98
Lloc: Vila de Gràcia
(Barcelona)
Tema: Festa Major
Castells:
- pilar de 4
- 3 de 6
- 4 de 6 amb agulla
- 5 de 6
- pilar de 4 al balcó

Dia: 23/8/98
Lloc: La Vajol
Tema: Bateig del Drac i
casament de Gegants
Castells:
- pilar de 4 caminant
- 4 de 7
- 3 de 7(id)
- 2 de 6
- pilar de 5
- 2 pilars de 4 simultanis

LLOC	DATA	FEMA	Pde	Pdeps	Pdecmn	Pdes	Zdes	Sdes	Sdes p.sota	Sdet	Ades	Adenet	Adesg	Adet	Sdes
Figueres	21-setem	Aniversari Colla	2	1	1	1C	1	1	1 int + 1						1
St. Joan Les Fonts	4-oct	Aniversari Escola	2	1	1			1			1	1			
Figueres	11-oct	Set. antip. càncer	2	1	1			1			1	1			
Figueres	17-oct	Congrés infirm.	2	1	1			1			1				
Sabadell	8-novem	Veada Colla	7	1	1	1							2id	1	
Figueres	23-novem	Trobada Colles	2	1	1	1		1		1			1	1	
Figueres	29-novem	Jorn Voluntaris	2	1	1	1		1				1			
Figueres	5-gener	Reis	5	2											
Figueres	22-març	Plujat Sibeguals	1	1	1			1id + 1							
Figueres	28-març	Pavelló esports	1	1	1			1							
La Salut	29-març	Ofrena	2	1	1	1		1			1				
Salt	19-abr	Aniv. Marrons	2	1	1	1				1			1int	1	
L'Hospitalet	26-abr	Festa Primav	2							1	1		1id	1	
Figueres	3-maig	Sta. Creu	1bal	1	1	1				2id			1	1	
Navata	10-maig	Festa Primav	1	1											
Port Selva	17-maig	Festa	1int + 1	1	1	1	1				1				
Figueres	23-maig	Ajud. Salera	2												
El Voló	23-maig	Inauguració	1	1	1	1	1	1id + 1							
Riells	31-maig	Festa Barr	1	1	1	1	1int	1			1				
Castello	20-juny	Casament	2					1id + 1							
Castelldefels	20-juny	Aniv Colla local		1				1			1	1			
Figueres	28-juny	St. Pere	3	1	1	1				1int		1	1	1	1
Lladó	12-juliol	Festa Major	2	1	1	1	1	1				1	1id + 1		
Navata	19-juliol	Festa Major	2	1	1	1	1	1				1			
Figueres	24-juliol	Plaça Catalunya	2					1				1	1		
Port Aventura	26-juliol	Actuació	2	1	1	1	1	1				1			
Vilajuïga	2-agost	Festa Major	1 + 1bal	1	1	1	1	1				1			1
Gràcia	16-agost	Festa Major	2					1				1			1
La Vajol	23-ago	Drac. pastor	2	1	1	1	1			1id				1	
Total castells:	182		47	10	16	11	5	20	2	7	11	2	9	10	10

Nota: des-arregat=1 (sense les intes), canegats c, infant= int, infant dissimulats= id, balco= bal

VITRINA DE "TROFEUS"

La nostra vitrina ja comença a fer goig. Cada vegada hi ha més "trofeus" i records provinents de les actuacions. Us els mostrem:

APA Col·legi La Salle

APA Col·legi Sant Pau

Marrecs de Salt

Castells de Barcelona

COPE Populus 97

Castells de Sabadell

As. de Luita contra el Càncer

Castells de l'Hospitalet

Castells del Ribera

Districte de Gràcia

ed. Festa Major de Gràcia

APA Col·legi Escalúpies

ERC de Figueres

Colla Castellera Sant Pere i Sant Pau, de Tarragona

Castells de l'Hospitalet

El que la nostra Colla entrega

ELS CASTELLS DE 7 PISOS

La Colla Castellera de Figueres va destacar a la seva primera temporada, entre altres coses, per completar la gamma de castells de 6 pisos en molt poc temps i acabar-la descarregant el 3 de 7, el 4 de 7 i el pilar de 5.

El nostre primer 4 de 7,
el 23 de novembre de l'any passat

El 4 de 7 de les festes
de Santa Creu d'enguany

El nostre primer 3 de 7,
a la mateixa diada que el 4 de 7

3 de 7 davant l'Ajuntament
de l'Hospitalet, el 26/4/98

í EL PILAR DE 5

El primer pilar de 5 carregat,
el 21/9/97

El pilar de 5 més consolidat,
el 23/11/97

Inici de temporada a Sotf,
el 19/4/98

A l'ombra de la plaça de Lladó,
el 12/7/98

ACTIVITATS NO CASTELLERES

REIS.

A finals de desembre un PATGE REIAL va venir a recollir les cartes que la nostra mainada tenia preparades per enviar als TRES REIS DE L'ORIENT. A més a més, va portar un regal per cada un dels nens de la COLLA CASTELLERA DE FIGUERES pel seu bon comportament i pels magnífics resultats aconseguits durant la temporada.

CALÇOTADA.

Una de les tradicions adquirida per la COLLA CASTELLERA DE FIGUERES és la preparació d'una calçotada pel mes de febrer. La jornada comença amb la col·locació dels calçots i botifarres a les graelles i la posterior cocció dels mateixos. Seguidament tothom gaudeix d'un suculent àpat. La vetllada finalitza amb diferents jocs i balls tradicionals acompanyats pel nostre grup de gralles i timbales.

CARNAVAL.

Vàrem celebrar dos carnavals. El primer era exclusiu per la mainada en el qual els nens varen realitzar les seves pròpies disfresses amb cartolines, bosses d'escombraries i pintures. Cal destacar la gran imaginació que tenen els nostres petits castells ja que confeccionaren disfresses tan diverses com poden ser: calculadores, tortugues ninja, abelles, llunes, hippies,

madures... Després varen ballar els darrers "hits parades" i van llepar-se els dits amb una suculent xocolatada.

El segon carnaval era obert a tots els membres de la COLLA CASTELLERA DE FIGUERES. El més difícil fou l'elecció del tema de la disfressa i després d'algunes votacions la disfressa escollida fou "Tampax". Vam dedicar dos caps de setmana a preparar una carrossa amb música i bar i a confeccionar la disfressa. Assistirem al carnaval de Roses i al de l'Avafa gaudint d'unes excel·lents vetllades

CAP DE SETMANA A L'ESCALA

El dia 31 de Maig teníem una sortida castellera a la localitat costanera de l'Escala i aprofitant que un dels nostres castellers hi té una casa varem creure interessant que la mainada s'hi quedés a dormir. El dissabte al matí dinàrem a la platja d'Empúries. Després de l'àpat els nens aprofitaren per fer el primer bany de la temporada. Cap al vespre, un cop instal·lats, i mentre els grans preparàvem el sopar (uns deliciosos spaguetti, acompanyats de llim amb formatge i un boníssim pastís preparat per un pastisser de la colla), els nens s'entretenien fent playbacks, jugant a pingpong, a pilota... Després de sopar vàrem fer un joc de nít en un bocó proper a la casa, això va provocar l'ensurt d'alguns dels més petits. Però quan arribà l'hora més conflictiva, la d'anar a dormir, ningú tenia son i la majoria varen passar la nít xerrant i fent greca. L'endemà al matí xocolatada i a fer castells.

SORTIDA A NÚRIA

Amb la motxilla a l'esquena i guiats per un expert excursionista de la Colla un matí del mes de Juliol vam iniciar una preciosa excursió. Sortirem de Figueres amb cotxe fins a Ribes on agafàrem el 'Cremallera' fins a Núria. Aquí començà la caminada. El recorregut del dissabte fou: Núria-Cim del Nou Creus-Llacs de Carançà-Refugi de Thuès, on instal·làrem les tendes. L'endemà al matí, mentre esmorçàvem vàrem tenir la visita d'un àce que se'ns va cruspir la xocolata. Amb força "tiretes" acabàrem l'excursió a la localitat de Thuès. A la tarda viatjàrem amb el "tren gioc" fins a La Tor de Querol i per últim un altre tren fins a Ribes. Ja per acabar, quan vam arribar a Figueres vam anar a fer una cervesa per comentar les anècdotes de l'excursió. Com podem veure a la foto tot i el cansament encara ens quedaren forces per fer un pilar al cim del Nou Creus.

PORT AVENTURA

Desde l'inici de la temporada tothom desitjava que arribés el dia 26 de Juliol. Per què? Era la sortida de Port Aventura on, a més de fer castells la gent gaudeix d'un dia d'atraccions i espectacles. És un dels dies on es veuen més camises liles juntes. Potser hauríem de construir un "Dragon Khan" al local d'assaig?

COLONIES

Del 5 al 9 d'Agost la nostra mainada va anar de colònies a Sant Llorenç de la Muga. Van fer piragüisme, tir amb arc, tirolina, pont de mico, excursions, bivac, gimcames, piscina, actuacions teatrals, cançons i algun striptease. Però no tot va ser gresca sinó que també van fer alguna activitat lúdica com rentar olles, plats, gots, coberts, netejar el menjador o la roba ... Però qui segurament va haver de rentar molt varen ser les mares després del joc de nit realitzat a la vora del riu i on tothom hi va quedar

FI D'ANY

No hi ha millor manera per donar la benvinguda al Nou Any que celebrant-ho amb els teus amics castellers. La teca i la gresca estan assegurats. Aprofitarem una nau d'un dels nostres castellers per decorar-la adientment. Després un deliciós sopar acompanyat de coca, raïms i cava. Tot seguit, el nostre discjockey va fer ballar tots els castellers i seguidament fou el karaoke el que va mantenir la gent desperta fins ben entrada la matinada. L'endemà al matí hi hagué un bon esmorzar: torrades amb botifares i xuies.

T. V. FIGUERES

Els membres més petits de la COLLA CASTELLERA DE FIGUERES varen anar a una festa organitzada per la televisió de la nostra ciutat. S'ho passaren d'allò més bé. Varen veure fragments de la pel·lícula Anastasia, berenar i rebre diferents obsequis. Per acabar un animador infantil els va dedicar una cançó relacionada amb el món casteller.

CINEMA

Es va aprofitar un cap de setmana sense sortida castelleria per anar amb tota la mainada a veure la pel·lícula infantil "FLUBBER" i aprofitar per empastarnos de llaminadures i crispetes. Cal fer esment de l'espant d'algun dels més petits quan es van apagar els llums ja que era el primer cop que anaven al

PROGRAMA DE RÀDIO

Com és de tots conegut, la nostra Colla té un espai en la programació del dimecres de Ràdio Cope Figueres. En aquest programa anomenat "mokerang" el nostre Cap de Colla acompanyat d'algun membre de la Directiva donen a conèixer el món casteller. La mainada també ha tingut un lloc en aquest espai explicant les seves experiències com a joves castellers i animant a la resta de nens de la nostra comarca per què s'apunten a la nostra Colla i disfrutin no només fent castells, sinó també fent altres activitats extracastelleres. De ben segur que hi trobaran una gran família amb els braços oberts.

PUBLICITAT

PUBLICITAT

PUBLICITAT

ELS PETITS

POEMA CASTELLER

Acompanyaràs a fer castells
que quanta més gent serem,
més enlaire pujarem.

I a la plaça amb els gralles
ens divertirem i melodies tocarem.

La mainada, la mainada
s'ho passen molt bé i,
quan carreguem un castell,
riem i estem contents.

Figures amunt!!!

Eva Riera

L'ANXANETA

La placa gran de la vila
és plena de gom a gom;
brandant el castell s'enfila
i a l'entorn cridant s'apila,
per a guatar-lo tot hom.

-Amunt val- l'ent esqueneta,
cap amunt hi pugen tots,
Ja sols manca l'anxaneta,
que abraça sa mare inquieta,
estremint-la amb sos sanglots.

-Amunt fins al cell- febrera,
la gent crida amenaçant;
i la mare trem d'osa,
l'empeny, mira'l no gasa;
i el nen va pujant, pujant..

Àngel Guimerà

Laura Ferrón
3 anys

CANÇÓ CASTELLERA

Och lai-la els castellers, els castellers,
och lai-la els castellers se'n van a assajar.
L'assaig és el dimecres, el dimecres fem castells.
Castells!!.

Och lai-la els castellers, els castellers,
och lai-la els castellers se'n van a assajar.
L'assaig és el divendres, el divendres fem pilars.
Pilars!!.

Och lai-la els castellers, els castellers,
och lai-la els castellers se'n van a actuar.
L'actuació és els diumenges, els diumenges a la
plaça.

Laura Riera
Meri Modolell
Sònia Carbonell
Anna Iglesias

PUBLICITAT

PUBLICITAT

PUBLICITAT

ELS CASTELLERS MÉS PETITS

Miquel Osuna
5 de febrer del 98

Núria Ferrón
26 de febrer del 98

Marta Rodeja
3 d'abril del 98

LA MAINADA OPINA:
Quin castell t'agrada més?

MANOLO : 3 de 6
AIDA : pilar de 5
MO : pilar de 5
EDU : 4 de 7
XAVI : 3 de 6 aixecat per sota
ANNA F. : 4 de 7
EVA R. : 5 de 6
ESTEFANIA : pilar de 5
KKO : 3 de 6 aixecat per sota
LAURA R. : 4 de 7

MÓNICA P. : pilar de 5
ANNA I. : pilar de 5
EVA I. : pilar de 5
LAURA F. : 4 de 7
LAIA Z. : pilar de 5
MERI : 5 de 6
IRENE : 2 de 6
JÚLIA : 3 de 7
CARLES : 3 de 7
PAU : 3 de 7

CALZIGAMA "El munticador"

Cristina Carbonell
8 anys

PUBLICITAT

PUBLICITAT

ELS CASTELLERS ESCRIUEN

SÓC CASTELLERA

En els darrers temps, aquesta conversa, més o menys així, he mantingut moltes vegades:

Diumenge vinent tenim actuació: és que sóc castellera.

Ah, sí? I puges molt enlaire?

No, no, jo no pujo pas, joestic a sota de tot, cap al mig de la pinya.

Sí, home, i què més! Allà sota només s'hi deuen posar homes molt forts i valents!

I llavors és quan m'engresco de valent a parlar de castells i faig tota l'explicació de què això ho tenen malentès.

No, no, no va pas així. A la pinya d'un castell hi falta gent molt diversa, i tant, que els que fan de baixos són molt forts, però jo no faig pas de baix, faig de crossa.

De crossa? I això com es fa?

Doncs mira, molt senzill, per a poder fer un castell cal que la base estigui molt compacta i es mogui el mínim possible. Per això, els que fan de baixos han d'estar ben falcats. Cada baix té a darrera una persona que fa de contrafort, una a davant que fa d'agulla i una crossa a cada costat, així s'evita que el pes del castell el desplaçi. Les crosses colloquen l'espatlla sota l'aixela del baix i la cama davant del seu genoll, més o menys com les "crosses" que fa servir per caminar la gent que s'ha fet mal en una cama.

Déu n'hi dol! Des d'allà sota deuen fer impressió veure el castell!

I llavors he d'aclarir:

No, no, si jo a plaça no en veig cap dels castells que fem però no em sap pas greu, sempre dic que allà sota vivim els castells encara que no els veiem, i de fet, és realment així, perquè des del moment que el cap de pinya diu "contraforts i primeres a tocar, agulles dins, crosses dins" fins que s'ha carregat i descarregat el castell, només es pot pensar en mantenir la postura adequada i, si cal, seguir les indicacions del baix.

I sovint segueixo amb aquesta reflexió:

És per això que m'agraden els castells, perquè són unes estones en les quals s'aparquen totes les altres coses i la prioritat passa a ser tot l'engranatge necessari perquè el castell funcioni a la perfecció i ningú no prengui mal. I si a més a més fem bons castells, doncs encara molt millor!

També hi ha altres coses que m'agraden dels castells. Una d'elles, és que en una colla són necessàries persones de totes les edats, de totes les alçades, de totes les mides, i crec que això és molt important.

Una altra és que l'ambient és molt enriquidor per a tots, no només aprenen a fer castells, també fan molts amics, comparteixen moltes activitats i a cada assaig i a cada actuació veuen que si tots posem el nostre gra de sora, amb l'esforç de molta gent, es poden aconseguir grans castells (i altres coses!). I això és un bon aprenentatge.

I la conversa a vegades s'allarga i s'allarga fins que s'acaba més o menys així:

De totes maneres, per més que jo t'ho expliqui, això s'ha de veure. Cada dimecres i cada divendres tenim assaig a l'antic Escorxador, vine un dia, ja veuràs com

ELS TAPS

Jo sóc una castellera que per la meua complexió petita faig de tap. Sembla que fer de tap no té gaire importància, però sí que la té, sinó que els ho preguntin a les primeres mans quan criden "falten taps aquí!".

Quan faig de primer tap és quan estic més bé perquè, tot i que sé que no es pot fer, quan aixeco el cap i veig que es van col·locant els segors, els terços, i com van pujant enlaire la resta dels castellers, després sento els oïdes de les gralles i el tabal que m'indica si es corona el castell, és quan és més emocionant i el cor em va a més velocitat.

La gent que nosón castellers i em pregunten: "tu què fas, d'enxaneta?" una mica amb ironia, jo els dic "no, de tap," i els explico la funció dels taps i que una persona de constitució petita pot ser tant necessària com una altra de complexió alta.

La gent que té ganes que els castells es facin, que vulguin celebrar tots junts les actuacions, sigui amb aïrós o sense, troba el seu lloc a la colla. Jo, fent un treball petit he trobat el lloc. Tu segur que també el trobaràs, vine a fer la família més gran!!

NO TOT SÓN CASTELLS...

Amics i amigues : Us ha arribat a les vostres mans, la revista TRAMUNTXANETA, una revista dedicada a tothom, petits, joves i no tant joves, en ella podeu veure la manera com es munten els castells, com es fan les pinyes, què és el tronc, què és el pom de dall, etc. , però a la Colla Castellera de Figueres, no tot són castells, també ens agrada fer d'altres activitats com són: l'Ofrena a la Mare de Déu de la Salut, la calçotada, la revetlla de Sant Joan, les sortides que fem amb autocar, l'actuació a Port Aventura, l'aniversari de la Colla... etc.

L'OFRENA A LA MARE DE DÉU DE LA SALUT: Cada any abans de començar la temporada castellera, es fa una ofrena a la Mare de Déu, són la mainada de la Colla qui li porten un ram, acompanyats del toc de les gralles, a on n'hi ha més d'un que s'emociona.

LA CALÇOTADA: Cada any, quan és el temps dels calçots, es fa una calçotada a la font d'en l'labot, un lloc molt agradable, al bell mig de la natura, on hi ha atines i prats perquè la mainada puguin jugar i divertir-se sense perill, es fan carreres desacs, saltem a corda grans i petits, en fi, ens ho passem molt bé.

EL DINAR DE CAN VILAR DE DALT: A Can Vilar de Dalt també hi fem alguna que altre costellada, portant-se tothom el primer plat i les postres, i com és evident les taules i cadires, després quant tots hem dinat, uns es posen a jugar a cartes, els altres s'estiren a l'herba, els més petits van amb xanques, mentre que els més atrevits fan un partit de rugbi.

LES SORTIDES AMB AUTOCAR: Les sortides amb autocar, estan molt ben organitzades ja que després de l'actuació qui vol anar de màxia, perquè sempre hi ha un autocar que surt abans per la mainada o els que no portentanta màxia.

SANT JOAN: Com tots sabeu per Sant Joan es fa revetlla i la fem a Can Dionís, aquí tothom es porta el menjar, després d'haversopar i menjar les coques de Sant Joan, grans i petits es posen a tirar petards, i quan els han acabat es banyen a la piscina, uns amb banyador i algun despistat també es banya vestit, tothom ja és aconsellat de que ha de portar roba de recanvi.

PORT AVENTURA : Aquí grans i petits s'ho passen d'allò més bé després d'haver pujat a les atraccions i veure algun que altre espectacle, fem la nostra actuació castellera, que encara que estem cansats, fem els castells fermes.

L'ANIVERSARI DE LA COLLA: Per l'aniversari de la Colla, fem una musclada, activitats per la mainada i un dia a la nit, fem ball per a tothom, a més a més, fem xerra des castelleres, concerts de gralles, etc.

Com podeu veure no tot son castells també ens ho passem molt bé, Animeu-vos i apunteu-vos a la colla! Us esperem!.

Carmen Vilagran i Puig

PUBLICITAT

PUBLICITAT

Castells en terra de sardana

La sardana, aquella dansa empordanesa que, amb el temps i per descarats interessos polítics, esdevindria la "dansa nacional catalana", no deixava de ser a començaments del segle XIX una manifestació cultural gairebé exòtica o fins i tot desconeguda en el territori casteller històric.

Em refereixo a la zona que actualment, més o menys, correspon a les comarques del Camp de Tarragona, del Penedès i d'altres de limítrofes (com, per exemple l'Añoia i la Conca de Barberà).

Per això no ens ha d'estranyar gens que, en els primers anys del nou-cents, la irrupció de la sardana per aquestes contrades creés una certa inquietud entre els seguidors castellers, especialment perquè les torres humanes ja feia uns quants anys que estaven en franca decadència i, per tant, la competència de "la dansa més bella de totes les que es fan i es desfan" era digna de tenir en compte. A tall d'exemple, el 1907, el tarragoní J. Bonet s'expressava en aquests termes en una carta al director del diari tarragoní *Catalunya Nova*: "Jo no sóc contrari que a Tarragona vinguin cobles empordanenques i es ballin sardanes (...), però hi estic conforme que (...) era un número més al programa, quan no s'hagi oblidat cap de nostres costums..." (1).

La història, però és imprevisible i capriciosa i, ves per on, resulta que ara, d'alguna manera, està passant un fenomen semblant al de començaments de segle però al revés: els castells guanyen terreny per totes les comarques catalanes -zona que la sardana ja fa anys que havia conquerit- en un moment en que la sardana, precisament, està en procés de renovació i es mostra sovint gelosa de la popularitat dels castells. El sociòleg Santi Suárez-Baldrís (2) ha definit molt bé aquest procés com de *catalanització* dels castells: l'art de les torres humanes experimenta un procés de creixement sense precedents, procés que es manifesta bàsicament en la creació de colles i la presència d'actuacions fora de l'àrea castellera històrica, de manera que els castells cada cop són més percebuts com a cosa de tot Catalunya i no solament d'una part de Catalunya.

En fi, totes aquestes consideracions vénen al cas davant la constatació de l'excel·lent vitalitat de què gaudeix avui dia el fet casteller a les comarques de Girona. Amb el precedent de la colla dels Castellers del Collell, de Sant Ferriol -creada a finals de 1984 per Antoni Bach Lleal, el conegut *Toni de Lloret*, des de fa nou

temporades a les files dels Castellers de Vilafranca-, la consolidació de les experiències de Salt, la Jonquera i Figueres demostra un arrelament incipient però gens superficial del fet casteller a casa vostra. Personalment, a més, he tingut l'oportunitat de comprovar *in situ* aquesta realitat, a través del contacte directe amb els amics dels Marrecs de Salt -finals de la temporada de 1996- i de la Colla de Figueres-maig de 1998.

En totes dues ocasions, he estat testimoni d'una experiència castellera molt interessant, en què un grup de persones tirava endavant un projecte de colla amb il·lusió i fonament de causa, amb la dificultat que implica el fet de tractar-se d'una manifestació festiva transplantada del seu hàbitat tradicional.

A mi, particularment, aquesta estranya i alhora curiosa història de la relació entre els castells i la sardana em serveix per plantejar-me la següent reflexió. La convivència entre els castells i la sardana en un mateix territori és un gran exemple de tolerància. Tolerància per respectar els gustos individuals i per conjugar una tradició històrica amb una altra de nova però que troba una important acceptació social. En aquest sentit, com a seguidor casteller, m'omple de satisfacció comprovar com la cultura castellera -és a dir, el nombre de gent que fa castells i que hi entén- s'escampa per tot Catalunya, perquè això significa poder compartir amb més persones una afició comuna.

Alhora, per a la comunitat castellera el creixement dels castells també representa un enriquiment. És l'enriquiment, per exemple, il·lustrat per la vostra *mainada*, que complementa perfectament el castís *canalla* de la zona castellera històrica.

En definitiva, si, com deia el poeta, "la sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan", jo continuaré estant molt content de poder seguir sentint l'inconfusible "terços, amunt", qualsevol diumenge de l'any, en qualsevol plaça gironina, com si fos a casa.

Notes

(1) Pere Ferrando Romeu : *Presència castellera al Vendrell fins l'any 1926*. Patronat Municipal de Serveis Culturals del Vendrell. El Vendrell, 1991.

(2) Santi Suárez-Baldrís : *Castells i televisió. La construcció mediàtica del fet casteller*. Col·lecció "L'aixecador". Cossetània Edicions. Valls, 1998.

Xavier Brotons Navarro.
Periodista
Escriptor

“ELS AVIS CASTELLERS”

En Luis i l'Amparo són dos dels castellers més grans de la Colla. Ell sol fer de contrafort i ella ens guarda les bosses mentre fem les actuacions. No solen faltar gairebé mai, ja que els agraden els castells, però a més a més, tenen altres bones raons: dos fills i, sobretot, els seus tres néts són castellers. El nen encara és molt petit, però les dues nenes pugen i baixen els castells com qui no fa res!, i això segur que els dóna una visió especial dels castells. Ells ens ho expliquen així:

AMPARO: La veritat, quan les nenes pugen pateixo una mica, però jo confio en elles i a més a més, veig que els agraden molt els castells.

També estic orgullosa d'ajudar a les actuacions; jo em faig responsable de les bosses i de tot el que he de guardar dels castellers; ara em vull buscar una caixeta de color lila per guardar els rellotges. Fins que no ha vingut tothom a buscar la seva bossa jo no em moc del meu lloc.

LUÍS: Jo m'he fet casteller per les nétes i també per tota la mainada que puja als castells. Estant a la pinya, començo a resar quan la gralla comença a tocar i no paro fins que para de sonar. Jo crec que reso més des de que sóc casteller que no havia resat en tota la meva vida!

Pilar de 6

Alguna cosa fallava. Secundí, en la seva llarga carrera com a Secretari s'havia afanyat sempre a satisfer els desitjos més estrafolaris del seu amo i senyor, Régul II, comte de la Pristinia, que Deu guardi molts anys, com aquella vegada que els va fer anar a la Terra del Sud per a portar una banya d'unicorn o aquella altra en que es va entestar en construir una màquina voladora. Però, allò? D'on hauria tret una idea com aquella? Tots el comtes del Principat, que arribarien en qüestió de dies a Buscètia per tal de celebrar el Consell convocat pel bon Régul, se'n farien un fart de riure, i en especial el seu cosí Godofred IV, comte de la Tascònia, aquell insolent bréto! que havia dit que faria de la Pristinia un feu més del seu comtat. I Bartomeu d'Hont? Segur que el vescomte aprofitava aquell desastre per a desacreditar Régul i posar-se al capdavant del Comtat amb la seva guàrdia d'assalt.

Havia arribat al convenciment que era impossible bastir una torre humana de sis alçades. Totes les proves que s'havien fet fins llavors havien acabat de la mateixa manera: el soldat de baix, amb l'esquena partida en bocins, poc abans de que caiguessin al seu damunt els altres cinc soldats. Secundí havia demanat al comte si era possible que els soldats no anessin vestits amb uniforme de combat, ja que les armadures, els cascs i la resta de l'equipament pesaven massa, i Régul, no gaire de bon grat hi havia accedit, però tot i així, allò no s'aguantava, ni s'aguantaria. Alguna cosa fallava.

Va empassar-se tot l'orgull i va decidir anar fins a Urdatx, el castell de Zenó, vell savi del comtat. En Secundí el detestava, des d'aquell dia en què Régul II va dir públicament que el vell Zenó era el seu més valuós

conseller, la seva mà dreta, l'home de confiança! I què hi havia d'ell? Qui era que corria amb desfici a fer qualsevol cosa que li era manada, que convertia un desig en una ordre, que fins i tot mirava d'avançar-se a la voluntat del comte, tot i que algun cop, tot s'ha de dir, havia malinterpretat aquesta voluntat i li havia costat un disgust, i fins i tot alguna nit al calabós? Però, tot i això, no podia deixar a l'estacada al seu Senyor. Si Régul II volia una torre humana de sis alçades, doncs tindria la seva torre humana.

En Zenó va escoltar amb indiferència les explicacions d'en Secundí, que pacientment li va anar explicant el desig del seu amo, les proves que s'havien fet fins llavors i les nefastes conseqüències que podria tenir per a tota la Pristinia un fracàs. Quan va acabar, es va quedar mirant Zenó, esperant resposta, però aquest restava immòbil, amb la mirada perduda, com si el seu cos fos allà, però el seu pensament fos molt lluny. Déu meu! Tan sols l'hauria escoltat? Era la seva darrera esperança!

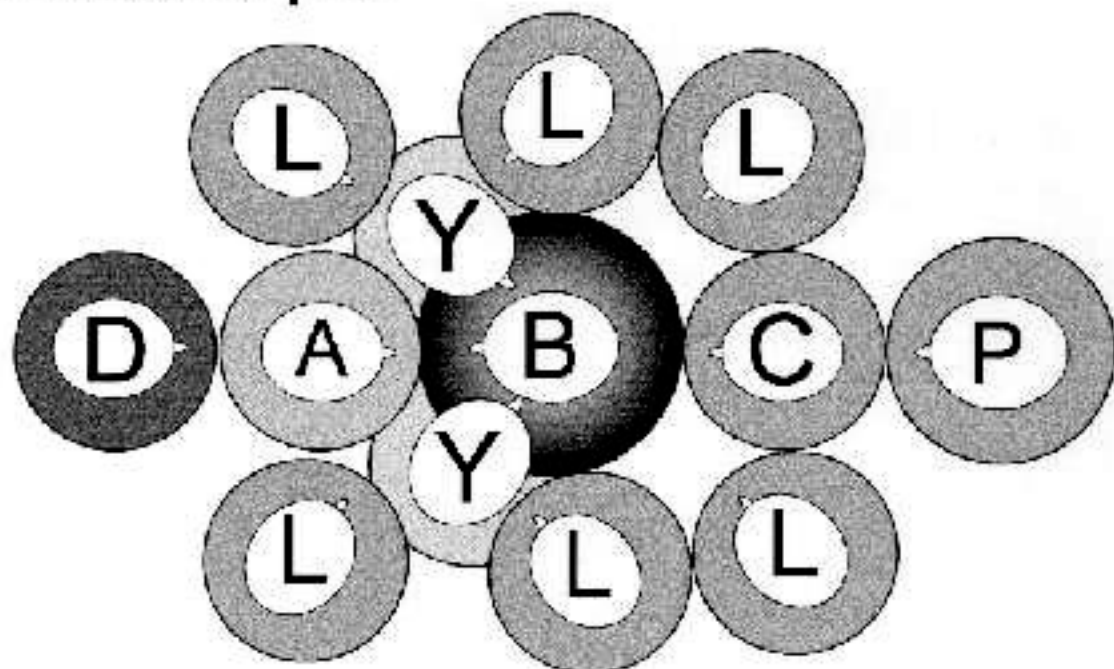
-El teu problema té fàcil solució - digué en Zenó. - Només et calen unes vuit dotzenes de persones que voltin la teva torre.

-Vuit dotzenes? - Aquell vell estava de broma, o no en tenia ni idea del que es portava entre mans! - Zenó, tinc tot l'exèrcit a la meua disposició. En la darrera prova hi havia al voltant de la torre gairebé dos-cents soldats donant suport als de la torre, però no van poder fer més que agafar als que queien perquè aquest cop no aixafessin al soldat de baix.

-Suport? Quina mena de suport? - va inquirir el savi, intuïnt que allí hi havia alguna cosa que no anava a l'hora.

-Home, ja saps! Com en un torneig: cridòria, càntics... - respongué Secundí, segur de si mateix.

Distribució de la base d'un pilar

- A = Agulla**
- B = Base**
- C = Contrafort**
- D = Darrera l'agulla**
- L = Lateral**
- P = Primeres mans**
- Y = Cossa**

- Però que neci que arribes a ser -digué en Zenó. El Secretari va quedar astorat-. Però em fas pena, -seguí parlant el savi-, quasi tanta pena com fàstic em fa en Bartheu d'Hont, que Satanàs se l'endugui, abí que t'ajudaré. En primer lloc, oblidat de l'exèrcit. Necessites gent del poble, de diverses edats, alçades, pesos, professions i condicions. Poso a sota de tot el més petit i rabassut que trobis. Al darrere n'hi poso un altre un xic més alt, que farà com si fos un contrafort.

-Un contrafort? què?
 -Un contrafort: és una estructura que s'utilitza en la construcció de... ah, deixem-ho córrer. Davant i de cares a l'home de baix, has de posar un d'alt i prim, que agafi al segon home dels genolls.

-Davant de l'home de baix? -En Secundí semblava atabalat. Uf! Nosé passim eh recordarié.

-Alt i prim com una agulla. Al darrere del contrafort i al darrere de l'agulla hi has de posar una rengla d'homes alts i forts, de manera que cadascú tocarà amb el pit l'esquena del de davant. Em segueixes, o és massa complicat per tu?

En Zenó anava cada cop més de pressa, deliberadament. Li agradava veure patir aquell llepatils, i no podia evitar aprofitar qualsevol oportunitat per a ridiculitzar-la.

-No, no, si ja et segueixo-. Va dir en Secundí mirant de posar-se semblant intel·ligent mentre notava bullir el seu pobre cervell.

-Entesos. Els primers homes de cadascuna d'aquestes rengles agafaran al segon home de la torre. Els del davant per les cames, i els del darrere, pel cul.

-Com, com, com dius? -no podia creure el que havia sentit. Ara ho veia clar! Aquell home li estava prenent el pèl-. Mira, Zenó. Mestimo més ser la riota de tota la noblesa del Principat per una caiguda que per oferir un espectacle d'homenats diets i fets tocant-se el cul. Quin avergonyat!

-En aquest cas, -digué Zenó girant l'esquena i fent per anar-se'n-. Pel que m'has dit, la caiguda la teniu molt i molt ben assajada.

En Secundí va notar un punt bureleta en aquelles paraules. Maleïts diu! Era la seva darrera esperança?

-Espera, espera, Zenó. -El vell es va girar molt a poc a poc-. Et presento les meves disculpes. Segueix, t'ho prego -digué, amb un to de fingida humilitat, el Secretari.

Amb un somriure de satisfacció mal contingut, Zenó s'assegué i continuà:

-A l'home de baix li posaràs a sota de cada axella un altre home que el falqui i que el bloquegi, com si fos una creua. A més a més li podrà bloquejar el genoll i evitarà que es desplaci cap als costats.

En Secundí anava fent contorsions sobre el seu tamboret com si per a sí mateix volgués esbrinar

tantes coses alhora. Tot seguit, - en Zenó mirava de dissimular el riure davant del nus que s'estava fent aquell xixarel·la -pels laterals de la torre hi posaràs dos rengles d'homes que aguantaran al segon home per la cuixa, evitant així que es desplaci cap als costats.

-Abí doncs, -rumicava Secundí-, el segon home queda agafat pel davant, pel darrere i pels costats?

-Vaja, senyor Secretari, em sorprén vosté, va agafant el fill. -Va tornar a purxar el vell. En Secundí es va aixecar del tamboret mirant d'encaxar aquell darrer comentari fent la millor cara possible i esperant que fos realment el darrer: no sabia si no esclataria en qualsevol moment i ho engegaria tot a Can Pastura.

-Zenó, no saps com t'agraïxo el teu ajut. Saps? És possible que tu i jo haguem salvat al nostre estimat comte i a la Pristinia sencera de...

Mentre sentia (que no escoltava) tot el seguit d'elogis i lloances que en Secundí li dedicava, i es dedicava a sí mateix, el vell Zenó tenia el cap a una altra banda. Què havia dit aquell capdecòs, llepatils, menjaculs, i no sé quantes coses més? Tu i jo? Però que s'havia cregut? Es mereixia que no li digués? Però, i Bartheu d'Hont? T'ahom sabia que feia temps que anava darrere del seu cap. El Secretari havia donat mitja volta i, sense deixar de banda la seva xerrameca d'agraïments i autocompliments, es dirigia cap a la porta, quan va sentir al seu darrere:

-No marxis, estúpid. Tot això no et servirà de res si no hi fegeixes una altra cosa.

En Secundí va parar en sec i va girar sobre sí mateix com una baldufa. Déu del cel! Havia estat a punt de marxar amb la recepta incompleta! Zenó va restar callat uns segons que semblaven eters. Encara semblava no estar massa convençut de dir-li a aquell neci el que li faltava, posant a la balança del seu cap el fàstic que li feia el Secretari i la por que li feia el Vescomte. Finalment, en veure que en Secundí havia quedat clavot com una estaca, el seu rostre desencaxat i blanc com la cera, i la suor freda que se li escolava cara avall, una ràfega de compassió el va envair:

-Entre cadascuna d'aquestes rengles quedaran forats. Aquests forats s'han de tapar, si no, tota la resta no servirà per a res.

I acte seguit, va veure com el Secretari desapareixia del seu camp de visió per a desplomar-se fulminat, segurament com qualsevol d'aquelles torres que l'infel·lig havia provat de fer, diguem-ne netes.

I diuen les cròniques que l'exít va ser espatarrant. Els comtes de tot el Principat van poder presenciar el que mai enlloc s'havia vist: una majestuosa torre humana de sis alçades, davant la mirada satisfeta del comte Règul III del seu nou Secretari, Zenó d'Urdax. I diuen també que tots ells, en retornar als seus respectius comtats, varen posar mans a la feina per tal de poder fer una torre més alta que els del comtat veí, sense que cap d'ells, fins ara, sen'hagi pogut sortir.

GRALLES I GRALLERS TIMBALS I TIMBALERS

Si rellegiu el primer número de Tramuntxaneta, hi trobareu un article que us il·lustrarà sobre l'estret lligam que existeix entre els castells i la música de les gralles. És un article que hauriem de tenir sempre present per entendre l'esforç que fan tots aquells que assagen regularment amb la gralla enlloc de fer-ho amb la faixa. Perquè des de la publicació d'aquest primer article hi ha hagut tot un grup de gent de tots els sexes i edats que ha estat treballant per tal que els castells de la nostra colla i les nostres festes estiguin acompanyats pel so inconfusible de les gralles. A tots ells: gràcies!!!

Els resultats d'aquest treball són ben visibles. Quan fem una cercavila hi ha un nombre considerable de gralles que fa poc amb prou feines sabien fer sonar la gralla i ara toquen tot un seguit de peces amb una qualitat de so envejable per molts. A més, encara hi ha un grup de gralles que està treballant per poder afegir-se a aquests primers. El nostre toc de castells ha canviat per millorar: és més florit i més alegre del que era abans i cada cop és més clar a l'hora de marcar el castell. I, finalment, tots plegats estem millorant i ampliant el repertori de peces de cercavila i de vermut.

Després de llegir aquest darrer paràgraf us podríeu esperar un: "Apat feina feta, els de les gralles ja hem assolit els objectius". Doncs no, això només és el començament, tot just hem fet, i enteneiant, el primer pas. Aquest paràgraf, que podria semblar sensacionalista, només és una manera d'agrair i encoratjar a tots els que hem treballat en aquest projecte per tal de seguir endavant cap a nous objectius: perquè les mancances encara són moltes. Quantes vegades heu vist un o dos gralles tocant el toc de castells? Què seria de la percussió sense el nostre súper timbaler? Sempre sentiu les mateixes peces? I, siguem realistes, quantes vegades ens heu sentit desafinar?

Tot això és el que hem d'intentar superar d'ara endavant: que els nous gralles aprenguin el toc de castells i amplin el seu repertori, que els que els interessa la percussió rellevin el mestre de tant en tant, aprendre més peces i, és clar, assajar, assajar i assajar -a casa, sobretot, no ho oblidem- per millorar encara més els o al carrer. I per tot això hi hem de treballar tots, els que ja hi som pel mig, tocant; els que us agradaria però no us decidiu, llançant-vos; i els que escolteu, aplaudint, per què no? A tots plegats ens agradaria veure-us amb ganes de bufar i repicar als assajos que prendrem ben aviat.

David Prats
Cap de gralles

Toc de Castells a Salt

TEMA FESTIU

Des de fa un temps, acabem algunes actuacions en pla "festiu" ballant i cantant el tema popular valencià "Lo Tio Pep". Per tal que ningú se'l perdi, us donem la música i la lletra així com les explicacions de com s'ha de ballar.

1. Lo Tio Pep se'n va a Muro, Tio Pep (bis)
De Muro què en pot arà, Tio Pep, Tio Pep, Tio Pep
2. Una tarfana i un burro, Tio Pep
per nar-se'n a passejar, Tio Pep...
3. Lo Tio Pep jaté el burro, Tio Pep
que molt quinz ets li ha costat, Tio Pep...
4. I tota la gent de Muro, Tio Pep
diuen que l'han enredat, Tio Pep...
5. El ruc li ha dat tres patates, Tio Pep
i l'han dut a l'hospital, Tio Pep...
6. Té tres castelles trencaes, Tio Pep
i tot lo cos li fa mal, Tio Pep...

COMBALLAR "LO TIO PEP"

Lo Tio Pep, és el Ball oficial de celebració i xirinola de la Colla. Es pot ballar a qualsevol hora del dia, però es recomana fer-lo després d'un sopar o dinar casteller, quan el casteller té el cos "calent" (Imaginat ballar Lo Tio Pep a la sortida de missa de 12, no seria seriós), i com es balla Lo Tio Pep? Aquí teniu una explicació resumida, ja que no he localitzat a Palomino per que ens ho expliqui ell.

Ens arremanguem els pantalons fins els genolls, abans ens haurem col·locat el mocador casteller al cap, col·loquem les mans al cinturó del pantaló tirant cap a dalt, la cintura cap el davant, traient "panxa", i marcant "paquet" o "llunguet" (depèn de l'eix). Quan sonen les primeres notes de la cançó, "Lo Tio" aixequem el genoll cap amunt i al costat esquerra a la mateixa vegada, després el baixem, i al dir "Pep" cop de "Paquet" o "Llunguet" al davant.

Quan diu "se'n va a Muro" amb les mans a la cintura ens ajupim amb les cames obertes per demostrar l'elasticitat del pantaló i del mateix casteller.

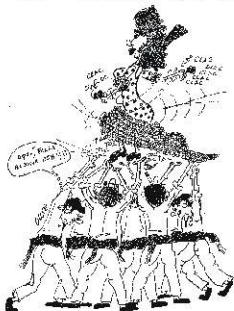
I així es repeteixen els moviments, depenent de la lletra de la cançó que en el moment del ball indica el "Cap de cos i dances" de la Colla.

Joan Soto

Cap de Cos i Dances de la Colla Casteller de Figueras.

HUMOR GRÀFIC

Aquests de Tarragona estan ben baixs, es barallen a matar per pujar al pilar i veure què hi ha a sobre la teulada de la Catedral. Vols dir que n'hi ha per tant?

